

Uzasadnienie do
Uchwały Nr Rady Miejskiej w Redzie z dnia.....
w sprawie ustanowienia pomnikami przyrody sześciu drzew
rosnących na terenie Gminy Miasto Reda

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. 2023 poz. 1336 ze zm.), zwanej dalej *ustawą o ochronie przyrody*, jedną z form ochrony przyrody stanowią pomniki przyrody. W myśl art. 40 ww. ustawy, pomnikami przyrody definiuje się pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie. Ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy.

Olsze czarne, o której mowa w § 1 pkt 1-3 przedmiotowej uchwały, rosną na terenie Miejskiego Parku Rodzinnego w Redzie. Olsze nr 1 i nr 2 rosną obok siebie tworząc niezwykle malowniczą kompozycję w otaczającym krajobrazie. Olsza nr 3 rośnie kilka metrów dalej, blisko okazałego jesionu wyniosłego, z którym tworzy piękną kompozycję. Drzewa charakteryzują się wysokimi walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi i historycznymi, znaczącymi obwodami w pierśnicy: 253 cm, 188 + 153 cm i 234 + 234 cm, wiekiem: ok. 100 lat oraz bardzo dobrym stanem zdrowotnym, spełniając tym samym warunki do ustanowienia ich pomnikami przyrody, które określone zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2017r. w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody (Dz. U. poz. 2300). Zgodnie z § 1 pkt. 2 ww. rozporządzenia, poza obwodem pnia predysponujący drzewo z gatunku olsza czarna do ustanowienia pomnikiem przyrody (250 cm), równie istotnymi kryteriami uznania za pomniki przyrody są: wyróżnianie się wśród innych drzew tego samego rodzaju lub gatunku w skali kraju, województwa lub gminy, ze względu na obwód pnia, wysokość, szerokość korony, wiek, występowanie w skupiskach, w tym w alejach lub szpalerach, pokrój lub inne cechy morfologiczne, a także inne wyjątkowe walory przyrodnicze, naukowe, kulturowe, historyczne lub krajobrazowe. Przedmiotowe olsze poza walorami związanymi z wiekiem i obwodami pni, wyróżniają się pokrojem i okazałą, rozłożystą koroną a także wyjątkowymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi.

Lipy drobnolistne, o których mowa w § 1 pkt 4-5 przedmiotowej uchwały są drzewami przyulicznymi, wyróżniającymi się w otaczającym je krajobrazie. Są to jedne z nielicznych ocalałych egzemplarzy starej alei lipowej. Pomiędzy lipami znajduje się pomnik przyrody tego samego gatunku, w postaci świadka przyrody. Drzewa charakteryzują się wysokimi walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi i historycznymi, znaczącymi obwodami w pierśnicy: 278 cm i 201 cm, wysokością powyżej 20 m i wiekiem ok. 113 i 121 lat oraz bardzo dobrym stanem zdrowotnym, spełniając tym samym warunki do ustanowienia ich pomnikami przyrody określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2017r. w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody (Dz. U. poz. 2300). Są to drzewa wyróżniające się pokrojem, a także aspektem historycznym – jako drzewa będące składnikami starej alei.

Jodła pospolita, o której mowa w § 1 pkt 6 przedmiotowej uchwały rośnie w Zespole Dworsko-Parkowym Pieleeszewo, obok dworu z końca XIX wieku, wpisanego do gminnej ewidencji gruntów, w sąsiedztwie okazałej brzozy brodawkowatej będącej pomnikiem przyrody. Przedmiotowa jodła wraz z sąsiadującą brzozą tworzą wyjątkową kompozycję wyróżniającą się w otoczeniu. Jodła charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi i historycznymi, a także okazałymi rozmiarami: obwód pnia w pierśnicy 206cm i wysokość: 23,5m. Pomimo rozmiarów, drzewo jest stosunkowo młode – z wywiadu przeprowadzonego z właścicielem nieruchomości wynika, że jodła ma zaledwie 25-30 lat. Jednakże bardzo dobre warunki siedliskowe, swobodny dostęp wód opadowych, sąsiedztwo wybiegu dla koni dającego drzewu naturalny nawóz, umożliwiło szybki rozwój oraz dało wyjątkową vitalność i bardzo dobry stan zdrowotny.

W treści niniejszej uchwały określono zasady wykonywania działań w ramach czynnej ochrony pomników przyrody, a także wymagane prawem zakazy dla ww. pomników przyrody, wybrane spośród katalogu zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody.

Projekt uchwały został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gdańsku w trybie art. 44 ust. 3b ustawy o ochronie przyrody, pismem znak RDOŚ-Gd-WZG.623.32.2024.IJ.1 z dnia 17.10.2024r.

Drzewa, będące przedmiotem niniejszej uchwały cechują się wyjątkowymi walorami przyrodniczymi, potwierdzonymi wykonaną we wrześniu 2024 roku ekspertyzą dendrologiczną, w związku z czym Burmistrz Miasta Redy wyszedł z inicjatywą nadania im szczególnej rangi prawnej.

Ustanowienie pomnikami przyrody ww. drzew - poza znacznym podniesieniem ich wyjątkowych walorów przyrodniczo-krajobrazowych i wpływem na świadomość przyrodniczą mieszkańców - ma niezwykle istotne znaczenie w kształtowaniu wizerunku Gminy Miasto Reda jako samorządu dbającego o ochronę przyrody oraz własne dziedzictwo przyrodnicze i kulturalne, cechujące się wartościami historycznymi i edukacyjnymi oraz pozwoli na zachowanie tego dziedzictwa dla przyszłych pokoleń.